CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Język niemiecki**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkusza:	EJNP-R0-100, EJNP-R0-200
Termin egzaminu:	12 maja 2026 r.
Data publikacji dokumentu:	26 czerwca 2026 r.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej [1]		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi ustne […] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru […].*	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	A
1.2.		2.1 R) Zdający oddziela fakty od opinii.	C
1.3.		2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	B

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi ustne […] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru […].*	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
2.2.			E
2.3.			D
2.4.			F
2.5.			B

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi ustne […] o różnorodnej formie i długości, w różnych warunkach odbioru […].*	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
3.2.			C
3.3.			B
3.4.		2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	D

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r. poz. 977).

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi […] pisemne o różnorodnej formie i długości […].*	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
4.2.			A
4.3.			C
4.4.			B

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi […] pisemne o różnorodnej formie i długości […].*	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	B
5.2.			E
5.3.			D
5.4.			A

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie wypowiedzi […] pisemne o różnorodnej formie i długości […].*	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
6.2.		3.2) Zdający określa główną myśl […] części tekstu.	D
6.3.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C
6.4.			D
6.5.		3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	B

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
7.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	C
7.2.			B
7.3.			D
7.4.			C

Zadanie 8.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
8.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	langweilig
8.2.			Sicherheit
8.3.			Verfügung
8.4.			bedeutet

Zadanie 9.

Zadanie	Wymagania określone w podstawie programowej		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
9.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	muss ich mich ausruhen / musste ich mich ausruhen / müsste ich mich ausruhen
9.2.			gern an unseren Urlaub / lieber an unseren Urlaub
9.3.			der Südseite erneuert
9.4.			den Prozess objektiv darzustellen

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną **tylko** wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są **w pełni poprawne** gramatycznie i ortograficznie, a ponadto wpisywane fragmenty nie przekraczają podanego w poleceniu limitu wyrazów.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie akceptuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.
3. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne** i **spełniają wszystkie warunki zadania**.

Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 9.

1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających z dysleksją, dysgrafią i dysortografią*

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tych zadań nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 8.

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
8.1.	langweilich
8.2.	Siherheit
8.3.	Verfügnung
8.4.	bedeuted

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 9.

Zadanie	Przykładowe **akceptowane** odpowiedzi (1 pkt)
9.1.	muss ich mich ausruen
9.2.	gern an unseren Urlaup
9.3.	der Sudseite erneuert
9.4.	den Prozes objektiv darzustellen

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Wypowiedz się na jeden z poniższych tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 wyrazów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Napisz swoją wypowiedź w języku niemieckim. Zakreśl numer wybranego przez Ciebie tematu.

1. Wiele osób uważa, że warto tworzyć albumy z wydrukowanymi zdjęciami. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz zalety i wady tworzenia takich albumów.

2. Chcesz zwrócić uwagę młodych ludzi na wpływ nadmiernych zakupów ubrań na środowisko naturalne. W **artykule** na stronę internetową szkoły:
- przedstaw zagrożenia dla środowiska wynikające z nadmiernych zakupów odzieży
- udziel rad, jak w sposób przyjazny dla środowiska kupować odzież.

Wymagania ogólne

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].

III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający tworzy płynne i zrozumiałe […] dłuższe wypowiedzi pisemne, bogate i spójne pod względem treści […].

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (rozprawka)

1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].
5.2) R Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu.
5.7) Zdający przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań […].
5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (artykuł)

1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].
5.1) Zdający opisuje ludzi, […] zjawiska i czynności.
5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.
5.9) Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.
5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.
7.8) Zdający […] udziela rady.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę liczbę zrealizowanych w wypowiedzi zdającego elementów treści (Tabela A) oraz elementów formy (Tabela B). Następnie przyznaje się punkty w kryterium zgodności z poleceniem zgodnie z Tabelą C.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	Forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	**R***	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada" zawartość treściową oraz typ rozprawki)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A*	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytat)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L*	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny
2. pierwszy element tematu	**R A L**	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchowna realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę" argumentów/cech/ określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go
3. drugi element tematu				
4. podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	**R A L**	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztampowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi (też jeśli nie jest zgodne)

5. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	**R A L**	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
1. elementy charakterystyczne dla formy	**R**	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	**R A L**	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. segmentacja	**R A L**	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
4. długość pracy	**R A L**	długość pracy mieści się w granicach 180–280 wyrazów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4–3	2–1	0
10–9	5 p.	4 p.	3 p.
8–7	4 p.	3 p.	2 p.
6–5	3 p.	2 p.	1 p.
4–3	2 p.	1 p.	0 p.
2–1	1 p.	0 p.	0 p.
0	0 p.	0 p.	0 p.

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za *zgodność z poleceniem* przyznaje się 2 punkty.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceny elementów treści

ROZPRAWKA

Temat

Wiele osób uważa, że warto tworzyć albumy z wydrukowanymi zdjęciami. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz zalety i wady tworzenia takich albumów.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Autor rozprawki „za i przeciw" powinien przedstawić argumenty za i przeciw, odpowiednio sygnalizując przyjęty schemat w tezie wspartej adekwatnymi argumentami i właściwym zakończeniem.

Dobrze napisana rozprawka:

- zawiera we wstępie zgodną z tematem, jasno sformułowaną tezę, która zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
- w rozwinięciu omawia zagadnienie w sposób przejrzysty, logiczny; wszystkie argumenty przedstawione w rozwinięciu konsekwentnie wspierają postawioną tezę
- zawiera podsumowanie zgodne z tezą oraz argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza rozprawki była uznana za zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się do pomysłu tworzenia albumów z wydrukowanymi zdjęciami oraz zaznaczenie, że w pracy będą rozpatrywane pozytywne i negatywne strony takiego działania (wymaga tego ten typ rozprawki), np. *Viele Menschen sind der Meinung, dass es sich lohnt, Fotoalben in gedruckter Form zu erstellen. Solche Fotoalben vorzubereiten, hat sowohl Vorteile als auch Nachteile*.
2. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, wskazywać, że prezentowane będą zalety i wady (pozytywne i negatywne strony) tworzenia albumów z wydrukowanymi zdjęciami, np. *Es gibt immer noch Leute, die Fotoalbums aus Papier bevorzugen. Solche Andenken haben viele Vorteile, aber man kann auch ein paar Nachteile nennen*. / *Familienalben mit gedruckten Fotos zu erstellen, ist für viele eine gute Idee. Diese Idee hat aber auch ihre Gegner.*
3. Jeśli teza jest pytaniem, które nie zapowiada struktury rozprawki, np. *Czy to dobry pomysł?, Czy to dobry czy zły pomysł?* uznaje się ją za odbiegającą od tematu. Wyjątkiem jest sytuacja, kiedy pytanie jednoznacznie zapowiada, że będą omawiane zalety i wady, np. *Was sind die Vor- und Nachteile der Idee, Fotoalben in gedruckter Form zu erstellen?*
4. Fakt, że teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, jest poważną usterką w zakresie zgodności z tematem. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki ORAZ jest niezgodna z treścią rozwinięcia, jest kwalifikowana na poziom 0 (rozprawka „za i przeciw" z jednostronną tezą oraz dwustronną argumentacją).

5. Użycie zwrotów typu: *Moim zdaniem, Według mnie* nie wpływa na obniżenie jakości tezy w rozprawce „za i przeciw”, jeśli zdający wskazuje w tezie na wady i zalety danego zjawiska.
6. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że wielu ludzi tworzy albumy z wydrukowanymi zdjęciami, nie jest tezą.
7. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy, bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
8. Teza, w której kluczowe elementy są niekomunikatywne, jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem.
9. Jeżeli zdający stawia dwie różne tezy, to taka teza jest traktowana jako trudna do wskazania.

Viele Menschen finden die Fotobücher mit gedruckten Fotos schön. Es gibt aber auch viele, die solche Andenken nur in digitaler Form haben wollen.	teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
Warum sind Familienalben mit gedruckten Fotos wichtig? Lohnt es sich, Familienfotos zu machen und Alben aus Papier zu gestalten?	teza odbiegająca od tematu (teza jest pytaniem, które nie zapowiada struktury rozprawki)
Ist es eine gute Idee, Albums in gedruckter Form zu erstellen? Ich glaube, ja.	teza odbiegająca od tematu (teza jednostronna)
Viele Menschen behaupten, dass man sein Leben in den sozialen Medien genau dokumentieren soll. Ich bin anderer Meinung.	teza niezgodna z tematem
Familienalben enthalten meist die schönsten Erinnerungen an besondere Momente. Besondere Momente sollen unvergesslich bleiben und deshalb machen so viele Menschen Fotos. Familienfotos halten wertvolle Momente fest und bewahren Erinnerungen für die Zukunft.	brak tezy

Elementy tematu

Elementami są: (1) zalety tworzenia albumów z wydrukowanymi zdjęciami i (2) wady związane z tworzeniem takich albumów.

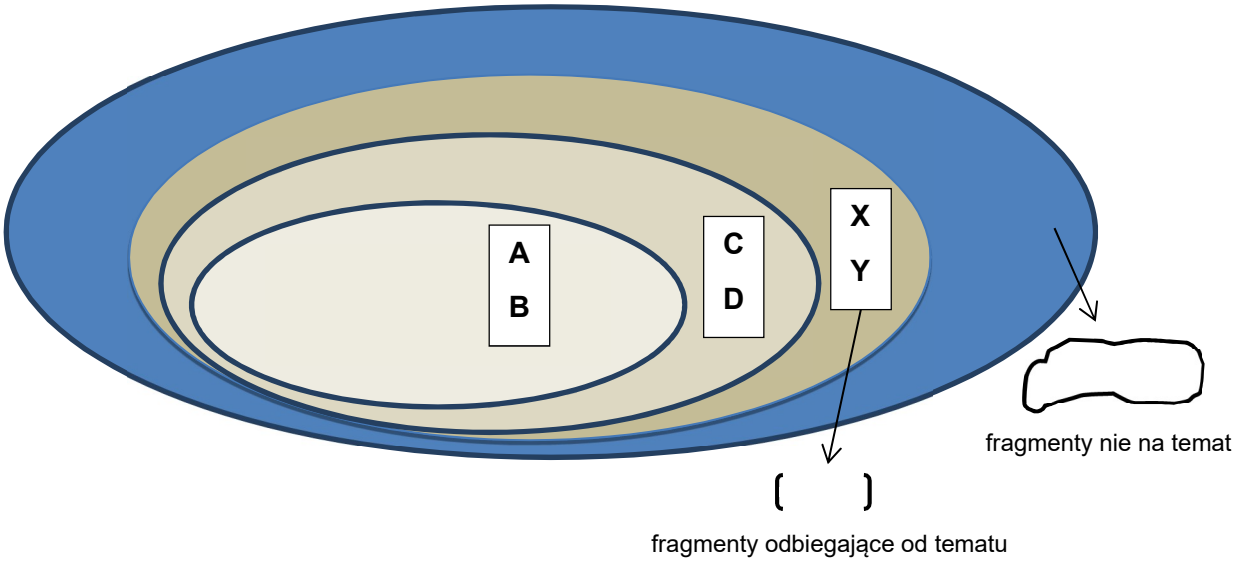
(1) zalety tworzenia albumów z wydrukowanymi zdjęciami
Realizując ten element tematu, zdający może odnieść się na przykład do:
- budowania relacji z ludźmi przez wspólne oglądanie albumów
- dostępu do wspomnień, które nie są uzależnione od techniki
- możliwości dodawania osobistych notatek, zaproszeń, biletów itp.
- wyboru najlepszych zdjęć z okazji różnych świąt i uroczystości
- pomysłu na prezent w formie albumu ze wspólnymi zdjęciami
- braku ryzyka niezamierzonej utraty zdjęć, które w przypadku zdjęć elektronicznych jest wysokie.

(2) wady tworzenia albumów z wydrukowanymi zdjęciami
Realizując ten element tematu, zdający może odnieść się na przykład do:
- podatności wydrukowanych zdjęć na uszkodzenia
- ograniczonej liczby zdjęć w albumie
- czasochłonności wykonania albumu
- konieczności znalezienia miejsca do przechowywania albumów
- kosztów związanych z drukowaniem zdjęć lub albumów.

Zgodność z tematem

Wiele osób uważa, że warto tworzyć albumy z wydrukowanymi zdjęciami. } „główka”

Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz zalety i wady tworzenia takich albumów. } elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:
   - ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
   - ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
     - zwyczaj częstego robienia zdjęć
     - łatwość robienia zdjęć
     - najczęstsze przyczyny robienia zdjęć.

   Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.
2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:
   - luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
     - zalety i wady robienia zdjęć dzieciom
     - fenomen robienia selfie.

   Takie fragmenty są zaznaczane w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:
   - w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, opisujące np.
     - techniki fotografowania
     - program do obróbki zdjęć
     - rodzaje aparatów fotograficznych
     - wykorzystanie sztucznej inteligencji do tworzenia zdjęć.

   Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu/wyrażenia kluczowego dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być jednocześnie realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.
9. Jeżeli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

1. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
2. Jeśli w rozwinięciu zdający podaje pozytywne i negatywne strony, a w podsumowaniu pisze, zgodnie z przedstawioną argumentacją, że jest więcej pozytywnych stron / negatywnych stron, takie zakończenie jest akceptowane jako zgodne z treścią i tematem.

Przykład schematycznego zakończenia rozprawki	**Przykład zakończenia znacznie odbiegającego od tematu**
Wie man sieht, können Fotoalben in gedruckter Form sowohl Vor- als auch Nachteile haben.	Diese Argumente zeigen, dass es wichtig ist, unterschiedliche Andenken zu haben.
Alles deutet darauf hin, dass es mehr Argumente für gedruckte Fotoalben gibt als dagegen.	Zusammenfassend steht eines fest: Man kann nie wissen, was für den Menschen besser ist.

ARTYKUŁ PUBLICYSTYCZNY

Temat

Twoja szkoła przeprowadziła zbiórkę zabawek, które przekazaliście dzieciom z domu dziecka. W **artykule** do gazety szkolnej:
- oceń zaangażowanie uczniów Twojej klasy w przeprowadzoną akcję
- opisz reakcje dzieci na otrzymane zabawki.

W artykule publicystycznym zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może także podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:
- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszany w tekście
- zawiera zakończenie, zgodne z treścią artykułu.

Wstęp

1. Aby wstęp był uznany za zgodny z tematem, zdający powinien odnieść się w nim np. do wpływu nadmiernych zakupów ubrań na środowisko naturalne, w sposób zachęcający do dalszej lektury. Zdający może zasygnalizować temat robienia zakupów odzieży przez młodych ludzi albo temat dbania przez nich o środowisko, nie łącząc tych dwóch aspektów ze sobą, np. *Junge Menschen kaufen heutzutage Kleidung sehr oft im Internet. Was ist für sie dabei wichtig?*
2. Zdający nie musi odnosić się we wstępie do elementów tematu.
3. Nie jest akceptowany wstęp, który w żaden sposób nie wiąże się z tematem artykułu.

Przykłady wstępów zgodnych z tematem i ciekawych	Przykłady wstępów schematycznych
Junge Menschen kaufen heutzutage Kleidung anders als ihre Eltern oder ihre Großeltern in der Jugend. Während es früher weniger Möglichkeiten zum Kauf von Kleidung gab, können die Jugendlichen heute unzählige Bekleidungsgeschäfte besuchen, sei es stationär oder online.	Wenn wir zu viele Kleidungsstücke kaufen, schadet das der Umwelt. Man sollte etwas dagegen tun.
Der Umweltschutz beginnt schon mit alltäglichen Entscheidungen eines jeden Menschen. Zum Beispiel: Was möchte ich	Oft kaufen wir Kleidungsstücke, die wir gar nicht brauchen. Das hat einen enormen Einfluss auf die Umwelt.

heute Morgen anziehen? Was kaufe ich zum Essen? Womit fahre ich in den Urlaub? Die Antworten auf die gewöhnlichen Fragen sind für die Umwelt nicht egal.	

Elementy tematu

Elementami są:
(1) zagrożenia dla środowiska wynikające z nadmiernych zakupów odzieży oraz (2) rady, jak w sposób przyjazny dla środowiska kupować odzież.

(1)zagrożenia dla środowiska wynikające z nadmiernych zakupów odzieży
Wymagane jest, aby w wypowiedzi zdający przedstawił zagrożenia dla środowiska wynikające z nadmiernych zakupów odzieży. Realizując ten element tematu, zdający może odnieść się na przykład do:

- zużycia zasobów naturalnych, np. wody, energii przy produkcji większej ilości ubrań
- produkowania ubrań z materiałów szkodliwych dla środowiska
- generowania zwiększonej ilości odpadów tekstylnych
- zanieczyszczenia środowiska chemikaliami w procesach farbowania ubrań
- nadwyżki wytwarzanej odzieży w związku ze zmieniająca się modą.

(2) rady, jak w sposób przyjazny dla środowiska kupować odzież
Aby uznać drugi element tematu za zrealizowany, wymagane jest, aby w wypowiedzi zdający sformułował rady odnoszące się do kupowania odzieży w sposób przyjazny dla środowiska. Zdający może odnieść się na przykład do:

- kupowania mniejszej ilości ubrań
- wybierania ubrań lepszej jakości
- zwracania uwagi na skład materiałów
- świadomego wyboru ubrań z materiałów ekologicznych / unikania ubrań ze sztucznych materiałów
- kupowania ubrań z drugiej ręki
- świadomego wyboru ubrań wyprodukowanych lokalnie.

Zgodność z tematem

Chcesz zwrócić uwagę młodych ludzi na wpływ nadmiernych zakupów ubrań na środowisko naturalne. W **artykule** na stronę internetową szkoły: } „główka”

przedstaw zagrożenia dla środowiska wynikające z nadmiernych zakupów odzieży
element 1.

udziel rad, jak w sposób przyjazny dla środowiska kupować odzież.
element 2.

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:
   - ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B)
   - ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (C, D), np.
     - przyczyny kupowania przez młodych ludzi dużych ilości ubrań
     - przyzwyczajenia młodych ludzi związane z zakupami odzieży

  - zaangażowanie młodych ludzi na rzecz środowiska naturalnego.

  Fragmenty C, D nie są uznawane za realizację pierwszego i drugiego elementu tematu.
2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:
   - luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
     - wady i zalety zakupów przez internet
     - opis akcji szkolnej poświęconej segregacji odpadów
     - ogólne problemy ekologiczne niezwiązane z zakupami odzieży.

   Takie fragmenty są zaznaczane w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A.
3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:
   - w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
     - zakupy na kredyt
     - zwroty nietrafionych zakupów
     - reklamy i promocje sklepów odzieżowych
     - wyzysk pracowników w krajach trzeciego świata
     - trendy modowe
     - osobiste preferencje modowe.

   Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 5. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (C, D).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu/wyrażenia kluczowego dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za część rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być jednocześnie realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Jeśli całość ostatniego akapitu jest realizacją jednego z elementów polecenia, ta część pracy jest traktowana jako rozwinięcie. Oznacza to, że zdający pominął zakończenie.
9. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Przykład schematycznego zakończenia artykułu	Przykład zakończenia znacznie odbiegającego od tematu
Beim Einkaufen sollte man immer auf die Umwelt achten.	Es soll uns nicht egal sein, was wir in unserem Leben machen.

Elementy charakterystyczne dla formy

Nie są akceptowane jako tytuł typowe zwroty rozpoczynające listy, np. *Hallo, Servus, Grüß dich, Liebe Freunde!*

Spójność i logika wypowiedzi

2 p.	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

Jeśli w pracy występuje dłuższy niekomunikatywny fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu.

W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

1. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
   - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
   - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
   - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
   - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
   - braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.
2. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
3. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.

4. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu.
5. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy lub braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
6. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą" na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 p.	• szeroki zakres środków językowych • w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 p.	• zadowalający zakres środków językowych • w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 p.	• ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	• bardzo ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości
Jeżeli w wypowiedzi występują rażące/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, wówczas liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).	

Zadowalający zakres środków językowych odnosi się do środków leksykalno-gramatycznych, ujętych w zakresie struktur w Informatorze o egzaminie maturalnym z języka niemieckiego od roku szkolnego 2014/2015.

Przez „naturalność" rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania" rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*.

Przez „stosowność" stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość" stylu rozumie się konsekwentne

posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Za zbyt nieformalny język i/lub personalne rozważanie problemu w rozprawce, zwłaszcza typu „za i przeciw", egzaminator odejmuje punkty w zakresie środków językowych (uchybienia w stylu).

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 p.	2 p.
liczne błędy językowe	2 p.	1 p.
bardzo liczne błędy językowe	1 p.	0 p.

1. W przypadku wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy do niższej lub wyższej kategorii punktowej decyduje „waga" błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne traktowane są jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją, dysgrafią i dysortografią w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.

Kwalifikowanie i oznaczanie błędów

rodzaj błędu	sposób oznaczenia	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	*Marek lubić czekoladę.*
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	*Marek √ czekoladę.*
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	*Słońce (gżeje.)*
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	*Słońce (gżać) w lecie.*
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	*Założyłem kurtkę bo było gorąco.*

fragment odbiegający od tematu	otaczamy nawiasami kwadratowymi	*[Fragment odbiegający od tematu]*
fragment niezgodny z tematem	otaczamy chmurką	*Fragment niezgodny z tematem*
błędy interpunkcyjne	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku	*Było ciepło(,)i deszczowo.* *Zrobiłem to(√)ponieważ…*

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.
Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
   - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
   - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
   - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 160 wyrazów, przyznaje się 0 punktów za zakres i poprawność środków językowych.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
7. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
8. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *gn8 (Gute Nacht), AWS (Auf Wiedersehen), GUK (Gruß und Kuss)*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
9. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją, z dysgrafią i dysortografią nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego). Błąd ortograficzny

zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.
Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, mózgowym porażeniem dziecięcym, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego oraz prac pisanych na komputerze.

10. W przypadku obniżenia punktacji w zakresie środków językowych za usterki stylistyczne, pod pracą zapisuje się „rażące uchybienia w stylu" i wskazuje rodzaj usterki. Samo użycie form skróconych nie jest traktowane jako rażące uchybienie.
11. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *Serie, Zeitschrift,* np. *die Serie „M jak miłość", die Zeitschrift „Świat Dysku"*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *Ich lese Nowe Horyzonty.* – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
12. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
13. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
14. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją. Przez wyraz rozumie się jeden element oddzielony od innych przez biały obszar/spację, np. *zu Hause* (2 wyrazy), *für die Arbeit* (3 wyrazy), *10. Januar 2012* (3 wyrazy), *1780* (1 wyraz), *dreihundertsiebenundzwanzig* (1 wyraz).
2. Jako jeden wyraz liczone są
   - wyrazy łączone dywizem, np. *Rock-Hits, Wegwerf-Gesellschaft*
   - formy skrócone, np. *geht's, gibt's*
   - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS*/*sms*
   - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
3. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby, np. *XX* (1 wyraz), *Wilhelm II.* (2 wyrazy).
4. Adres i podpis nie są liczone w liście.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. „buźki").
6. W liczbie wyrazów bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *Ich lese Nowe Horyzonty.* (4 wyrazy).